

NAŠE OBRANA

Informační zpravodaj klubu seniorů ČSSD

Středočeského kraje

č. 3/2016

Redakce: KS ČSSD Příbram

Zpráva ze 7. zasedání Klubu seniorů ČSSD.

Zasedání předsednictva KS ČSSD rozšířeného o předsedy krajů se konalo ve čtvrtek 2. června 2016 v sále Baroko Lidového domu v Praze. Původně plánované jednání CV KS ČSSD v závěru června bylo po dohodě z úsporných důvodů odvoláno. Nejbližší jednání CV KS bude v září.

Přinášíme přehled nejdůležitějších bodů jednání. Jednání zahájil předseda KS, př. Kolman, přivítáním ústředního tajemníka, př. Kuciána. Úvodem se zmínil o Dni seniorů, který si budeme letos připomínat 1. října. Předběžně byla požádána prezidentská kancelář o umožnění prohlídky zámku v Lánech členům KS ČSSD. Při předchozím jednání CV KS ČSSD bylo více připomínek k návrhu Zákona o důchodcích, který iniciovala Rada seniorů s předsedou p. Pernesem – tak jak je návrh koncipován, nemá patrně velkou naději na úspěch. Na posledním zasedání ÚVV bylo jednáno o úsporných opatřeních – zatím byly provedeny určité personální změny,

Pohled do sál Baroko při jednání KS ČSSD

v některých případech, a to tam, kde okresní sekretariáty mají velké a nákladné prostory, dojde k jejich omezení, u menších okresních organizací bude pracovní úvazek okresního tajemníka změněn na poloviční. Podle původní informace o úplném odebrání příspěvku na činnost okresních organizací KS, došlo ke změně a okresy budou mít výši příspěvku stanovenou podle počtu členů, ve výši 200 Kč na člena. Ústřední tajemník, př. Kucián vysvětloval další podmínky pro získání příspěvků. V rámci kraje budou mít okresní organizace možnost sdružování příspěvku podle vlastní dohody. Došlo k některým dotazům, na které nebylo v dané chvíli možnost dát přesnější odpověď – upřesněné informace jak příspěvek používat, bude rozeslán krajům dodatečně. Akce pořádané v rámci okresů i tak budou omezené a musí být předem dohodnuty prostřednictvím sekretariátu s vedením KS.

Byly zodpovězeny dotazy na vývoj soudního sporu s advokátem Altnerem - čeká se na výsledek dovolání. Zaujala informace o trvalé absenci na jednání některých zvolených členů ÚVV. Proběhla krátká diskuse k přípravě krajských voleb.

V dalším – místopředsedové KS podali zprávu o činnosti komisí. Předsedové krajů stručně podali zprávu o stavu krajských organizací – příbramský okres požádal o odpověď na dotaz o způsobu současného valorizování důchodů (byl zde tlumočen požadavek stejného valorizačního příspěvku pro všechny), odpověď bude tazateli poslána přímo předsedou př. Kolmanem.

Vzpomínka na Antonína Hampla.

Antonín Hampl (*12.4.1875) předseda ČSSD v letech 1924-1938, byl zavražděn v nacistické věznici Alt Moabit v Berlíně 17.5.42 V květnu letošního roku (20.5.) mu zde byla odhalena pamětní deska.

Proč jen 20% ?

V průběhu jednání předsednictva KS ČSSD, 2 června, položil jeden z přítomných, otázku: „Máme přeci tak krásný program, mělo by nás volit 70 – 80% voličů. Proč nás volí jen 20% ?“ A ještě o něco dříve, 6. února, píše Jan Keller v Právu: ...“krok za krokem se vracíme do minulosti a postupně se ve vsí palčivostí otevírají otázky, které byly už zdánlivě vyřešené a jednou provždy uzavřené. Nejprve se znovu otevřela otázka sociální...“ Zajímavý postřeh. Také jsme si toho již dříve při pročítání starých dokumentů z druhé poloviny XIX století, povšimli. A začali jsme ty staré dokumenty které začínají připomínat současnost, zveřejňovat. V prvním letošním čísle Naší Obrany jsme pod hlavičkou „Cesta k sociální demokracii Příbramska“ zveřejnili dobové dokumenty o narůstající sociální bídě. Další doklad z té doby je o lichvě a důsledcích tohoto fenoménu na tehdejší společnost a připravený třetí, je petice z roku 1880 požadující omezení vyvádění peněz z Českého království. Neděje se právě tohle i v současnosti?

Opakují se dějiny jak píše pan Keller? Ano, říkám, opakují se, ale ne v té samé společnosti. Společnost může své dějiny prožít jen jednou, ale nová společnost si to samé prožije znovu.

Dnes vám přinášíme třetí část naší malé studie „Cesta k sociální demokracii Příbramska“ o protestu proti vyvádění peněz z Českého království v roce 1880 - podobnost se současností až zarážející. Aby nebylo sporu o původnosti originálu, uvádíme přesné znění dokumentu se všemi údaji o dostupnosti citovaného materiálu.

OA Příbram, archiv města Březové Hory, karton XVII, složka 1880/311

Na základě jednohlasného usnesení ze dne 11. března 1880 č. 355 ob. zák. Přistupuje městské zastupitelstvo obce Březových Hor k této petici průmyslníků z Prahy a vůkolí od 1. ledna 1880.

Za městské zastupitelství purkmistrovský úřad na Březových horách u Příbramě v Čechách, dne 20. března 1880.

purkmistr Šimek

Vysoká sněmovno říšské rady!

Státní rozpočet pro království země v radě říšské zastoupené obsahoval až dosud, a i návrh pro rok 1880 obsahuje pro porovnání s převelikými sumami, jež pohlcuje správa státní, nepoměrně malé položky, které by byly věnovány zvelebené průmyslu a živnosti, veřejným pracím – produktivní práci vůbec.

Naproti tomu ukládají se rok od roku větší povinnosti berní právě stavům práce produktivním a nebral se ani dosud patřičný ohled na to, že průmysl a řemesla všeobecnou krizí světovou právě a v první řadě největších pohrom utrpěly.

V nejhlubší úctě podepsané korporace, průmyslníci a živnostníci dovolují si poukázat na velikou onu nesrovnalost v tom spočívající, když správní potřeby státu v takové míře pohlcují prostředky státu, že ku povznesení práce stavů hospodářských a produktivních vůbec nezbyvá téměř ničeho. Toť jest poměr neblahý, v jiných evropských státech nevidaný a neznámý. Když pak, nehledě k nedůstatku státní hospodářské politiky, ještě ukládány jsou stavům produktivní práce břemena nepostižitelná, daleko větší než v státech sousedních poznáváme, nemohou minouti následky nyní již očividné. Konstantní úpadek průmyslu a živností, kteréž namnoze již konkurenci cizí nesnesou.

Jestliže tyto konsekvence platnost svou jeví všeobecně, dotýkají se království českého přec mírou nejcitlivější. Požadavky, jež státní pokladna klade na obyvatelstvo království Českého a kterýmž obyvatelstvo tohoto království vždy s uznanou loyálností až do posledních sil právo jesti, jsou nepoměrně vyšší ony, jež se kladou na veškerá ostatní království a země říše naší, takže se z berní království Českého na ukrytí veškerých potřeb správních a společných příznačný přebytek ku prospěchu ostatních zemí vyplývá.

Již z tohoto důvodu a aby království této důležitosti ve své finanční vydatnosti neklesalo, jesti toho svrchovaná nutnost, by v rozpočtech státních pamatováno bylo na zvelebování průmyslu a řemesel, tak přechetně zde zastoupených a nesmí se pro zájem tak důležitý nedostávati prostředků v rozpočtu státním.

Jestliže stát nenachází prostředků v rozpočtu svém pro práce veřejné, všeobecnosti sloužící, při jichž provádění valná část průmyslu, řemesel a dělnictva všech kategorií se zaměstnává, jestliže není toho bedliv, by se stav průmyslný a řemeslný prostředky státními vzdělávati a na výši doby vyšinouti mohl, jestliže se rozličným odvětvím průmyslu a práce v dobách tísně patřičná pozornost a podpora se strany státu neposkytne; pak jest toho přirozený následek, že průmysl a řemesla, větve za větví odumírá, pro stát a berní objekty se ztrácí, a že se řady proletariátu tak úžasně rozmnožují, a to tím větší mírou, pakli jak se namnoze děje, v náhradu za ztracené objekty berní přetěžují živnosti dosud stávající v míře neuvěřitelné. Jesti toho další následek, že i privátní kapitál který nevidí ze strany státu ani povzbuzení ani podpory produktivní práce, uzavírá se každému podniku, že se umrtvuje tím cirkulace kapitálu a že se i tento stává namnoze mrtvým a nevýnosným. Neméně zhoubným pro veškerou práci produktivní jeví se uzavírání státních půjček na vysoké úroky, čímž se i privátní kapitál od produktivní práce odvrátí, aby v neplodných administrativních rubrikách státního rozpočtu zmizel.....

Dalším obsahem petice jsou požadavky na státní investice do potřebných dopravních staveb – mosty, silnice, železnice. Jsou vznášeny požadavky na zřizování odborného průmyslového školství pro výchovu odborníků.

Ještě než budete číst další řádky, musím vás upozornit, že to co je zde napsáno, řekli již jiní a jinde přede mnou. Já jen spojil ty jejich myšlenky, názory, trochu přidal svého pojetí dějin, abych se pokusil vysvětlit proč klasické politické strany svým pojetím provádění politiky v současnosti nenacházejí příliš podporu u občanů.

Nová občanská společnost?

Mnozí z nás si uvědomují, že se vracíme do minulosti a jsou před nás stavěny otázky, které jsme již považovali za jednu zodpovězené a uzavřené. I občanská společnost se změnila a neodpovídá našim vžitým představám. Staré klasické politické strany vznikly všechny, tak jak je známe, během druhé poloviny XIX století, nejpozději do období první Velké války. I ta smutně proslulá NSDAP má svůj počátek v této době. Všechna základní odborová hnutí mají své základy v tomto období. Je to doba zrodu kapitalismu v jeho první fázi.

Druhá polovina XIX století nám představuje přesně rozdělenou společnost do tří vrstev. Nahoře, na pomyslném nebi je úzká vrstva těch, kteří rozhodují politicky a mají všechnu potřebnou moc tyto záměry uskutečnit. Pod nimi jsou ti, kterým dnes říkáme inteligence – z ní se vyděluje byrokratický aparát, jehož úkolem je produkovat peníze pro stát. Vzniká to, čemu říkáme „služebná třída“. Tito lidé jsou odměňováni tím, že mají lepší lékařskou péči a jsou zajištěni ve stáří. Jsou zárukou lojálního chování vůči vládcům a brzdou proti požadovaným změnám společenských hodnot.

Třetí, nejpočetnější vrstvou je v té době již zformovaná vrstva kterou známe pod jménem **proletariát**. Jsou to v podstatě novodobí otroci, závislí na svém zaměstnavateli, který ale nemá vůči nim žádnou povinnost v době, kdy jejich práci nepotřebuje. Nemají žádná politická práva, žádné sociální zajištění.

Takto zformovaná společnost si přímo vynucuje sociální řešení. To je doba počátků odporu v osobě Bakunina, tedy teror, násilí mající za úkol zničit tuto společnost a Marx, mající za úkol zreformovat společnost.

Do počátků XVII století je odhadován počet žijících lidí na světě číslem půl miliardy. Před rokem 1914 činil odhad 1,7 miliardy a za sto let vzrostl tento počet na čtyřnásobek! Moderní státy, jako USA či Austrálie, jsou na migraci založené. V USA během XIX století z počátečních 10 milionů do konce století stoupl na 80 milionů obyvatel.

Stále více se v různých obměnách cituje slovo **trh**. Kapitalismus je na jeho velikosti závislý. Objevuje se pojem „nezávislý, soběstačný stát“. Koncem XIX století byla velikost trhu, který musel mít nezávislý stát, zhruba 50 milionů obyvatel. Nezávislý stát disponuje prakticky všemi odvětvími ekonomiky na potřebné úrovni, nebo se na ní může rychle dostat. Může se vyvíjet dostatečně dlouho bez zahraničního obchodu. Počátkem XX století to bylo v Evropě jen asi 5 států: Francie, Velká Británie, Německo, Ruská říše, Rakousko-Uhersko a možná i Španělsko. Menší státy mají jedinou možnost – připojit se k některému z uvedených.

Anglie byla první stát, kde se uplatnila nová, progresivní technologie výroby železa, parní stroj a spřádací stroj. Objevila se první technologická zóna. Padla za oběť napoleonských válek a Anglie obrátila svou pozornost jinam. Německo po vítězné Prusko-Rakouské válce a po válce s Francií vytvářelo vlastní technologickou zónu zahrnující staré Rakousko-Uhersko, severní Itálii a státy severní a východní Evropy. Třetí zónu vytvořily USA po osvobození od britské koloniální nadvlády a především po občanské válce 1861-1865. Čtvrtou zónu vytvořily Japonci během první poloviny XX století.

Koncem XIX století začínaly první potíže pro technologické zóny – volné trhy se vyčerpaly. Investice do inovací a vytváření nových kapacit se stalo nerentabilní. Říká se tomu pokles efektivity kapitálu. Kapitalismus potřebuje pro svůj rozvoj stále větší odbytiště. Dnes je to běžná znalost, ale tehdy to byl ještě neznámý pojem. Lenin tvrdil, že „kapitalismus sám sobě tvoří nová odbytiště“. Tomu odporovala Róza Luxemburková ve svém sporu s Leninem. Dnes víme, že měla pravdu. Hájení Leninovy teorie v SSSR bylo jednou z příčin jeho pozdějšího pádu.

První krize přišla v roce 1907. V USA jí dokonce říkali „Velkou“ až do třicátých let. Řešením měla být první světová válka – válka o rozdělení trhů – nic se ale nevyřešilo.

Společenské rozvrstvení se po první válce zdánlivě nezměnilo. Hranice některých států se v určitých případech sice změnily, ale stalo se něco, čeho si tehdy nikdo příliš nevšiml. Sociální demokracie stavěla svou existenci na teorii, že dobytím politické moci v parlamentních volbách může provést společenské změny dle svých představ. Čeští sociální demokraté sice politickou moc v roce 1918 získali, ale brzy se přesvědčili, že nemají skutečnou moc své politické záměry uskutečnit. Moc se oddělila od politiky a začala hájit své vlastní zájmy. Spojení moci a politiky se rozpadlo. Stivín v roce 1924 to vidí tak, že píše „Marxovy prognózy se nenaplnují“ a v roce 1930 mluví o „čekání na nového Marxe“.

Po druhé světové válce mizí Japonsko a Německo spolu s Velkou Británií jako technologické zóny. Velká Británie musela ještě v průběhu války povolit USA aby obchodovala s jejími koloniemi bez souhlasu Londýna. To je

vysvětlení politického pádu W. Churchilla v prvních poválečných volbách v Anglii.

Ještě v průběhu války v USA, v listopadu roku 1944 spolu s dalšími vládami byla přijata tak zvaná Bretton-Woodská dohoda o dolaru jako světové měně, podložené zlatem.

Aby si stát zajistil v druhé polovině XX století soběstačnost, musel vládnout trhem s nejméně 500 miliony obyvatel – tento požadavek splňovaly pouze dva státy: SSSR a USA.

Druhá světová válka přinesla řadu nových technologií a vědeckých objevů. Vznikají nové odborné profese, řada klasických povolání mizí. Mění se složení společnosti. Požadavky na množství dělnických profesí se zmenšují – proletariát v tom starém slova smyslu mizí. Naopak to, co jsme znali pod pojmem servisní třída se rozrůstá. Vysoké školy dodaly v šedesátých letech kvanta absolventů a těm vzniká najednou právo na zaměstnání a příjem, odpovídající dobře situované střední třídě. Snadný přístup ke vzdělání a liberalizace poměrů hodnotový žebřík středních vrstev důkladně změnila. Podle některých britských autorů v osmdesátých letech se servisní třída díky vzdělání a odstupu od vlastnických vztahů mění v nositele postmoderní mentality.

Evropou se šíří mýtus o alternativní společnosti. Je tu tvrzení, že komunistická společnost se zbavila problémů Západu, které představovala bída, špatné životní podmínky, chybějící právo na práci, vzdělání, zdravotní péči, sociální zajištění ve stáří či nemoci. Kapitalistickému světu tehdy prospěla nejvíce sociální demokracie. S její pomocí měl měl více úspěchů než komunismus, kterému zablokovala cestu. Politickou základnou sociální demokracie byli dělníci jako společenská třída. V současnosti jich je možná něco méně než 20% - sociální demokracii to výrazně oslabuje.

Servisní třída mění své volební chování, snadno mění svou přízeň vůči politickým stranám, kritizuje zatuhlou politickou moc, volá po decentralizaci, objevují se nejrůznější sociální hnutí. Mizící dělnická kultura je nahrazována rostoucím konzumem. V roce 1868 propadají mladí vysokoškoláci postmodernímu snu o naprosté sociální svobodě (v Paříži stojí barikády, v Itálii mladí studenti provolávají slávu velkému Maovi, v Mexiku se střílí do lidí) a nederminovanosti. V sedmdesátých letech je tu požadavek emancipace všech dosud podřízených a vykořisťovaných – mluví se o emancipaci žen, objevují se ochránci přírody, zvěře, další volají po přiznání práv různých menšin...

V osmdesátých letech mluvíme o nástupu neoliberalismu. V té době vznikajícím politickým stranám a hnutím, které chtěly nahrazovat klasické politické strany, je jasně ukázáno jejich budoucí místo. Budou smět mluvit o ochraně přírody, zvířat, horovat za ochranu památek nebo propagovat zdravou výživu, ale nesmí mluvit do politiky mocenských elit. Ta usoudila, že již nebude potřebovat a udržovat armádu dobře živěných, ale nespolehlivých služebníků. K řízení státu bude potřebovat jen třetinu kvalitně vzdělané populace. Vzdělání se musí podřídit rychlému zhodnocení velkých peněz, budou tedy mít přednost ti, kteří budou ovládat profese, které bezprostředně zvyšují konkurenceschopnost firmy a jejího majitele. Bude tu snaha roztočit spirálu dvoutřídní medicíny a reformu penzijního zajištění. Preventivní péče bude pomalu mizet, nárok na základní penzi nebude asi stačit na klidné stáří. Početnost střední třídy se zredukuje, ta se stane pokorným, lojálním sluhou a postmoderna se vrátí do černobílého vidění. A jako tomu bylo dříve, bude služební třída opět moci psát literárně vybroušenou formou poníženou žádost a uvážlivé protestní petice.

O současném poklesu efektivitě kapitálu, o ztrátě alternativy po pádu berlínské zdi a rozpadu SSSR zase přišť.

Napsali jsme, že dějiny se rády opakují. Napadlo vás, jaké by to bylo, pokud by se nám zopakovaly dějiny antického Říma? Nejdříve tam vyhnali králem a nastolili republiku. Do jejího čela stavěli ty nejschopnější. Postupem času někteří získali více bohatství a tím i více moci než ti druzí. A protože měli více peněz než ti druzí, chtěli mít také podíl na politických rozhodnutích. Moc se začala oddělovat od politiky. Zachování moci římského impéria záviselo od opětovného spojení moci a politiky. Začala doba občanských sporů a vzájemných napadání. Když se moc spojila s politikou, nevolili již občané své zástupce do čela státu. Tam byl císař – spojení moci a politického rozhodování. A občanům Říma to nevaldilo – císař jim za to dával jídlo i zábavu. A potom se celý systém náhle zhroutil.

Nedokončili jsme některé články z minulého čísla – omlouváme se, ale místa je opravdu málo.